

OPHAVSRETS LOVEN

MED KOMMENTARER

4. UDGAVE

Peter Schønning

THOMSON REUTERS

Peter Schønning
Ophavsretsloven med kommentarer
4. udgave / 1. oplag
© Peter Schønning & Forlaget Thomson A/S, København 2008

ISBN 978-87-619-2211-3

Omslag/grafisk tilrettelæggelse: Axel Surland, Ljungbyhed
Sats og tryk: Aka-Print A/S, Århus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Ved lov nr. 395 af 14.6.1995 fik Danmark en **ny lov om ophavsret**. Loven afløste de to tidligere love på ophavsretsområdet: lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker og lov om retten til fotografiske billeder, begge fra 1961. Den nye ophavsretslov, der trådte i kraft den 1.7.1995, bygger på et fællesnordisk reformarbejde, som indledtes i 1970. Loven indebærer ændrede regler på en lang række centrale områder inden for ophavsretten.

Hovedsigtet med denne bog er at bringe en praktisk orienteret oversigt over gældende dansk ophavsret i tilknytning til de enkelte paragrafer i den nye lov. Dette sigte indebærer, at indholdet af lovkommentarerne er afgrænset på følgende måde:

- Detaljerede redegørelser for specifikke spørgsmål må i hovedsagen søges i den litteratur, der er henvist til om emnet, herunder i **noterne**, som indeholder mere generelle henvisninger til baggrundslitteratur. Mange krydshenvisninger er også placeret i noterne.

- Retspolitiske bemærkninger falder uden for rammerne af bogen.

- Fremmed og international ret vil kun blive berørt i det omfang, disse forhold har relevans for den danske ophavsretslov. Indledning indeholder en generel omtale af de internationale konventioner på området.

- Da ophavsretsloven bygger på et fællesnordisk forarbejde, har især forholdene i de **andre nordiske lande** interesse herhjemme. Retspraksis, lovmotiver og litteratur fra Finland, Island, Norge og Sverige indgår således i en vis udstrækning i kommentarerne til de enkelte bestemmelser i loven. M.h.t. retspraksis er der dog som hovedregel kun optaget henvisninger til de i NIR refererede højesteretsdomme. Der er henvist til litteratur og betænkninger fra det øvrige Norden i det omfang, der er relevante fortolkningsbidrag til den danske ophavsretslov, eller hvis en mere generel behandling af et emne må tillægges særlig betydning for danske forhold. Af nordiske tidsskrifter er der – ud over de danske – henvisninger til NIR og Tfr.

- **EU-direktiver** er indirekte en del af dansk ret. Indholdet af ophavsretsdirektiverne opsummeres i Indledning, og den danske implementering af direktiverne indgår i de enkelte lovkommentarer, men en egentlig gennemgang af disse direktiver falder uden for fremstillingens rammer.

Hvad angår **fremstillingens struktur** følger efter forordet en indholdsfortegnelse samt en forkortelses- og litteraturliste. Derefter følger lovteksten til ophavsretsloven samt en indledning. Bogens hoveddel består af kommentarer til de enkelte paragraffer i loven. Sidst i bogen er der et domsregister og et stikordsregister.

Indholdsfortegnelsen indeholder ikke alene sidehenvisninger til bogens forskellige hovedafsnit, men også til kommentarer til ophavsretslovens enkelte kapitler og afsnit. Kommentarerne til de enkelte paragraffer indledes med en specifik indholdsoversigt, jf. nedenfor.

Forkortelses- og litteraturlisten indeholder dels almindelige forkortelser, dels ophavsretlig litteratur. Listen indeholder referencer til de bøger, der er nævnt i lovkommentarerne (hvor der alene angives forfatternavn og udgivelsesår); bogtitler og andre bibliografiske oplysninger om værkerne er angivet i forkortelses- og litteraturlisten. Henvisninger til tidsskriftartikler findes i kommentarerne til de relevante paragraffer, hvor der som hovedregel kun angives forfatternavn samt tidsskriftets navn, årgang og sidetal. Gælder henvisningen artiklen i sin helhed, er artiklens fulde sidetal oplyst (fx NIR 1992, s. 215-221), mens der ved specifikke henvisninger til dele af artiklen blot henvises til det eller de relevante sidetal (fx NIR 1992, s. 216 f.). Kun undtagelsesvis anføres artiklens titel. På samme måde er der ved bidrag til samleværker angivet forfatternavn samt navnet på samleværkets redaktør og udgivelsesåret; samleværker – men ikke de enkelte bidrag – indgår i forkortelses- og litteraturlisten.

Indledning indeholder tre hovedafsnit:

- En oversigt over ophavsretten (herunder omtale af ophavsrettens baggrund og begrundelse og af de ophavsretlige organisationer)
- En oversigt over ophavsrettens udvikling siden 1961 (revisionsarbejde og lovændringer)
- En oversigt over den internationale udvikling (herunder opsummering af vedtagne EU-direktiver).

Lovkommentarerne er systematiseret på følgende måde:

I begyndelsen af hvert kapitel i loven er der indledende kommentarer af generel karakter, herunder en oversigt over kapitlets indhold. Det samme er tilfældet, når flere paragraffer er samlet under en fælles afsnits-overskrift. Hver §-kommentar indledes med lovbestemmelsens ordlyd og en indholdsoversigt; indholdsoversigten er dog udeladt, hvis kommentarerne til paragraffen ikke er underopdelt i flercifrede punkter.

I **A-afsnittene** behandles bestemmelsens baggrund med en kortfattet beskrivelse af bestemmelsens forhold til 1961-loven og evt. henvisning til Ophavsretsudvalgets overvejelser vedr. den pågældende bestemmelse. Desuden omtales bestemmelsens forhold til EU-direktiver og internationale konventioner (især Bernerkonventionen og Romkonventionen). Endelig er der henvist til andre bestemmelser i loven af betydning for den pågældende paragraf, herunder særlige undtagelser samt sanktions- og overgangsregler.

B-afsnittene indeholder de egentlige lovkommentarer. Disse afsnit opdeles som hovedregel i overensstemmelse med lovbestemmelsens stykker (stk. 1, stk. 2 osv.), dvs. afsn. 1, afsn. 2 osv. I indledningen til hver paragraf er der knyttet få, generelle kommentarer. Kommentarerne til hvert stykke underopdeles i flercifrede punkter (afsn. 1.1, afsn. 1.2 osv.), medmindre der er tale om bestemmelser, der ikke giver anledning til mere omfattende kommentarer. Overskriftsord og andre centrale ord og udtryk i teksten er fremhævet med **fed**. Indeholder lovbestemmelsen kun ét stykke, underopdeles B-afsnittet efter omstændighederne i afsn. 1.1, 1.2 osv.

I lovkommentarerne er der medtaget al litteratur og retspraksis af relevans for forståelsen og fortolkningen af den pågældende paragraf. M.h.t. **ældre litteratur og retspraksis** (før 1961) er disse kilder medtaget, hvis de stadig kan tillægges en vis betydning, men som hovedregel må sådanne ældre kilder i stedet søges i Torben Lunds lovkommentar fra 1961. Henvisninger til *Lund 1961* inkluderer således i vid udstrækning også ældre kilder, herunder tillige andre nordiske lovmotiver fra 1960-61. I A-afsnittet til hver paragraf er der henvist til den modsvarende paragraf i 1961-loven (hvis en sådan findes), bl.a. for at lette den sideløbende brug af Lunds lovkommentar.

Ved **domme** er der anført et stikord, fx U 1978.901 H (Politiken). Som hovedregel anvendes kun trykte retsafgørelser; vigtigere domme angives dog også, selv om de ikke er trykt i almindeligt tilgængelige tidsskrifter.

Som udgangspunkt gælder henvisningen til **lovmotiver** ministeriets bemærkninger til lovforslaget (lovmotiverne I) – i andre tilfælde henvises der til 1961-lovmotiverne II, III osv., der normalt refererer til forarbejder under folketingsbehandlingen. Medmindre andet er anført, refererer henvisningen til bemærkninger m.v. vedr. den pågældende paragraf (eller den modsvarende bestemmelse i 1961-loven). Kilderne til lovmotiverne i Folketingstidende er anført i forkortelses- og litteraturlisten. Ved henvisning til andre nordiske landes lovmotiver er der henvist til fx

de svenske 1995-lovmotiver, som er nærmere forklaret i forkortelses- og litteraturlisten.

Domsregistret indeholder en oversigt over og sidetalshenvisninger til alle domme (danske såvel som udenlandske), der er nævnt i lovkommentarerne.

Endelig er der sidst et alfabetisk **stikordsregister**.

De nye **bekendtgørelser** m.v., der skal afløse de hidtidige administrative forskrifter, jf. OL § 89, stk. 3, var endnu ikke udstedt, da denne bog gik i trykken. Bekendtgørelserne m.v. har derfor ikke kunnet optrykkes som bilag, men der er i fornødent omfang henvist til de hidtidige regler og til det forventede indhold af de kommende bekendtgørelser og den nye udlandsanordning.

Jeg håber, at bogen kan blive et nyttigt opslagsværk for alle, der beskæftiger sig med ophavsretlige emner.

København, august 1995

Peter Schønning

Forord til 2. udgave

I forhold til 1. udgaven er især de tre ophavsretlige ændringslove, der er gennemført siden 1995 (1996a-loven, 1996b-loven og 1998-loven), blevet indarbejdet. Desuden er ny litteratur og retspraksis medtaget.

I denne udgave er omtale af retstilstanden før 1995-loven, herunder lovændringer i perioden 1961-1995, som hovedregel udgået. Oplysninger herom skal derfor søges i *Schønning 1995*. I A-afsnittene er der dog fortsat henvist til den modsvarende bestemmelse i 1961-loven.

Som noget nyt indeholder A-afsnittene henvisninger til de særlige bestemmelser i TRIPS-aftalen.

De bekendtgørelser og den anordning, der knytter sig til ophavsretsloven, er nu optrykt som **bilag**.

København, september 1998

Peter Schønning

Forord til 3. udgave

De to ændringslove siden 1998: 2001-loven og 2002-loven, er indarbejdet sammen med ny litteratur og retspraksis. I A-afsnittene er der nu henvist til specifikke bestemmelser i WCT og WPPT, som Danmark forventes at ratificere i løbet af 2003. Som bilag er nu også optrykt de anordninger fra 2000 og 2001, der sætter ophavsretsloven i kraft i Grønland og på Færøerne (se OL § 93).

København, februar 2003

Peter Schønning

Forord til 4. udgave

Ny retspraksis, litteratur og lovgivning de seneste fem år er blevet indarbejdet; seneste lovændring er lov nr. 231 af 8.4.2008 om ændring af ophavsretsloven (Overdragelse af ophavsret, digitalisering af kulturarven m.v.). Lovkommentarens forkortelse for ophavsretsloven er ændret fra OL til OHL. Materiale frem til udgangen af maj har kunnet tages i betragtning.

København, juni 2008

Peter Schønning

Indhold

Forord	5
Forkortelses- og litteraturliste	15
Ophavsretslovens tekst	37
Indledning	60
Lov om ophavsret	89
Kap. 1: Ophavsrettens genstand og indhold m.v.	90
Beskyttede værker (§ 1)	91
Beskyttelsens indhold (§§ 2-3)	133
Bearbejdelser (§ 4)	193
Samleværker (§ 5)	197
Fællesværker (§ 6)	201
Formodning om ophavsrettens indehaver m.v. (§ 7)	207
Offentliggørelse og udgivelse (§ 8)	211
Offentlige aktstykker (§ 9)	215
Forholdet til beskyttelse efter anden lovgivning (§ 10)	223
Kap. 2: Indskrænkninger i ophavsretten og forvaltning af rettigheder ved aftalelicens	225
Almindelige bestemmelser (§ 11)	232
Midlertidig eksemplarfremsstilling (§ 11 a)	237
Eksemplarfremsstilling til privat brug (§ 12)	242
Eksemplarfremsstilling inden for undervisningsvirksomhed (§ 13)	262
Eksemplarfremsstilling inden for erhvervsvirksomhed m.v. (§ 14)	271
Eksemplarfremsstilling på sygehuse m.v. (§ 15)	277
Arkiver, biblioteker og museer (§ 16)	280
Syns- og hørehandicappede (§ 17)	297
Fremstilling af antologier til brug i undervisningsvirksomhed m.v. (§ 18)	305
Spredning af eksemplarer (§ 19)	309
Visning af eksemplarer (§ 20)	321
Offentlig fremførelse (§ 21)	324
Citat (§ 22)	330
Gengivelse af kunstværker m.v. (§§ 23-24 a)	339
Reportage af dagsbegivenheder (§ 25)	354
Offentlige forhandlinger, aktindsigt m.v. (§§ 26-28)	356
Ændring af bygninger og brugsgenstande (§ 29)	367
Særlige bestemmelser om radio og fjernsyn (§§ 30-35)	369
Særlige bestemmelser om edb-programmer m.v. (§§ 36-37)	396
Følgeretsvederlag (§ 38)	409

Vederlag for eksemplarfremsstilling til privat brug (§§ 39-46)	418
Ophavsretslicensnævnet (§§ 47-48)	434
Forældelse af vederlagskrav (§ 49)	445
Fælles bestemmelser om aftalelicens (§§ 50-52)	448
Kap. 3: Ophavsrettens overgang til andre.	469
Almindelige bestemmelser (§§ 53-55)	470
Ændringer og videreoverdragelse (§ 56)	509
Afregning og kontrol (§ 57)	513
Særlige bestemmelser om aftaler om indspilning af film (§ 58)	516
Bestemmelser om uoverdrageligt vederlagskrav ved udlejning af billed- og lydoptagelser (§ 58 a)	522
Særlige bestemmelser om edb-programmer frembragt i ansættelsesforhold (§ 59)	525
Bestilte portrætbilleder (§ 60)	529
Arv og kreditorforfølgning (§§ 61-62)	532
Kap. 4: Ophavsrettens gyldighedstid (§§ 63-64)	542
Kap. 5: Andre rettigheder	553
Udøvende kunstnere (§ 65)	556
Fremstillere af lydoptagelser (§ 66)	572
Fremstillere af billedoptagelser (§ 67)	578
Vederlag for brug af lydoptagelser i radio og fjernsyn m.v. (§ 68)	582
Radio- og fjernsynsforetagender (§ 69)	589
Fremstillere af fotografiske billeder (§ 70)	596
Fremstillere af kataloger m.v. (§ 71)	601
Pressemeddelelser (§ 72)	614
Kap. 6: Forskellige bestemmelser	616
Titelbeskyttelse m.v. (§ 73)	617
Signering af kunstværker (§ 74)	620
Ideelle rettigheder efter ophavsrettens udløb (§ 75)	624
Offentlig fremførelse af musikværker (§ 75 a)	628
Kap. 6 a: Tekniske foranstaltninger m.v. (§§ 75 b-75 e)	632
Kap. 7: Retshåndhævelse	652
Straf (§§ 76-80)	654
Påtale (§§ 81-82)	681
Erstatning og godtgørelse (§ 83)	688
Tilintetgørelse m.v. (§ 84)	697
Offentliggørelse af domme (§ 84 a)	702

Kap. 8: Lovens anvendelsesområde	705
Ophavsret (§ 85)	706
Andre rettigheder (§ 86)	716
Særlige bestemmelser om radio- og fjernsynsudsendelser via satellit (§ 87)	724
Lovens anvendelse i forhold til andre lande m.v. (§ 88)	727
Kap. 9: Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser (§§ 89-93)	729
Bilag:	
Udlandsanordningen	748
Anordning – Grønland	752
Anordning – Færøerne	770
Blankbåndsbekendtgørelsen	788
Forligsmandsbekendtgørelsen	791
Ophavsretslicensnævnsbekendtgørelsen	792
Domsregister	794
Stikordsregister	806

Bogen giver grundige kommentarer til alle paragraferne i ophavsretsloven med udførlige henvisninger til litteratur og retspraksis.

Et indledende afsnit redegør bl.a. for ophavsrettens baggrund og begrundelse, de ophavsretlige forvaltningsorganisationer og de internationale regler på området, herunder EU-direktiverne.

Siden 3. udgaven, der udkom i 2003, er der gennemført ikke færre end syv ændringslove til ophavsretsloven, som nu er blevet indarbejdet i bogen. Desuden er bogen ajourført i forhold til ny litteratur og retspraksis.

Forfatteren, Peter Schønning, er advokat i Johan Schlüter advokatfirma. Han var tidligere kontorchef i Kulturministeriet.

FORLAGET THOMSON

ISBN 978-87-619-2211-3

9 788761 922113